

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.005.01.2021

Piotr Tefelski
Prezes Zarządu
Wojskowych Zakładów Uzbrojenia S.A.
w Grudziądzu
ul. Parkowa 42
86-300 Grudziądz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/015 Funkcjonowanie Polskiej Grupy Zbrojeniowej i spółek zależnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojskowe Zakłady Uzbrojenia S.A. w Grudziądzu, ul. Parkowa 42, 86-300 Grudziądz ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie objętym kontrolą funkcję Prezesa Zarządu Spółki ² pełnili: Danuta Stuczyńska od 15 czerwca 2016 r. do 29 maja 2018 r. Dominik Gerbszt od 29 maja 2018 r. do 19 czerwca 2018 r. ³ Michał Jonczyński od 25 czerwca 2018 r. do 29 czerwca 2018 r. Piotr Tefelski od 19 października 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opracowanie i realizacja strategii Spółki. 2. Zarządzanie Spółką, nadzór właścicielski nad spółkami zależnymi oraz prowadzenie działalności gospodarczej. 3. Zawieranie, realizacja i rozliczanie zawartych umów. 4. Kształtowanie się wyników finansowych i wskaźników ekonomicznych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. ⁴ z uwzględnieniem zaistniałych zdarzeń oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Jacek Kalas, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/34/2021 z 8 marca 2021 r.

(akta kontroli str.1)

¹ Dalej: „Spółka”, „WZU”.

² Dalej: „Prezes”.

³ Rada Nadzorcza powierzyła funkcję pełniącego obowiązki Prezesa.

⁴ Data zakończenia czynności kontrolnych: 30 czerwca 2021 r.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka realizowała Strategiczny Plan Wieloletni oraz roczne plany rzeczowo-finansowe. W 2020 r. w porównaniu do 2018 r. przychody ze sprzedaży w segmencie militarnym wzrosły o 40,43%. Zarząd Spółki efektywnie kierował powierzonym przedsięwzięciem. W okresie objętym kontrolą WZU poprawiła wskaźniki ekonomiczne m.in. w zakresie zysku ze sprzedaży i produktywności zatrudnienia przy jednoczesnym utrzymaniu na zbliżonym poziomie zadłużenia aktywów. Spółka realizowała 39⁷ projektów badawczo-rozwojowych⁸ odnotowując w 2020 r. spadek przychodów ze sprzedaży wyrobów nowych lub ulepszonych⁹. Najważniejsze prace B+R dotyczyły opracowania: symulatorów bezzałogowych statków powietrznych, mobilnego zestawu maskującego oraz modelu przewodowego systemu rejestracji drgań i przechyłu do pojazdu STZ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Funkcjonowanie Spółki

1. Opracowanie i realizacja Strategii Spółki

Opis stanu faktycznego

Do Spółki nie wpłynął dokument pt. „Strategia Grupy Kapitałowej Polskiej Grupy Zbrojeniowej na lata 2019 – 2023”.

Spółka była specjalistycznym zakładem raketowej techniki obronnej. Specjalizacja WZU dotyczyła wykonywania napraw głównych oraz serwisowania, modernizacji i modyfikacji sprzętu wojskowego, ze szczególnym naciskiem na systemy: radiolokacyjne wstępnego wykrywania celów, naprowadzania rakiet, optoelektroniczne, identyfikacji. WZU dysponowało m.in.: urządzeniami do cięcia laserem lub wodą, uniwersalnymi centrami obróbczymi, obrabiarkami sterowanymi numerycznie, urządzeniami do gięcia sterowanymi numerycznie, komorą śrutowniczą, stanowiskiem do badań wytrzymałościowych na wibracje sinusoidalne oraz udary mechaniczne, komorą klimatyczną. Ponadto dysponowała technologiami m.in. do lutowania, montażu obwodów drukowanych; wytwarzania wyrobów optoelektronicznych; diagnostyki i napraw silników spalinowych; diagnostyki i napraw maszyn elektrycznych; przygotowania powierzchni i renowacji pokryć malarskich (w tym wielkogabarytowych); pokrywania powłokami w procesach galwanicznych; mycia ultradźwiękowego elementów (w tym średnio gabarytowych), obróbki skrawaniem materiałów. W przedkładanych planach Zarząd WZU wskazywał, że Spółka obok udziału w realizacji zadań dla sektora wojskowego, była przygotowana i poszukiwała odbiorców usług także na rynku cywilnym.

(akta kontroli str. 494-496, 527-529, 544-545, 556-559, 599)

Spółka nie opracowała dokumentu o charakterze strategicznym, który byłby powiązany ze Strategią Grupy Kapitałowej Polska Grupa Zbrojeniowa S.A.¹¹ na lata 2019-2023, gdyż nie była dysponentem tej wersji strategii.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ 9 w 2018 r. oraz po 15 w 2019 r. i 2020 r.

⁸ Dalej: „B+R”.

⁹ Zarówno w porównaniu do 2019 r. jak i 2018 r.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

W okresie objętym kontrolą¹² Spółka posiadała Strategiczny Plan Wieloletni na lata 2013-2018¹³. Plan ten był dwukrotnie aktualizowany¹⁴ w grudniu 2013 r. i marcu 2014 r. Od 2018 r. tworzone były roczne Plany rzeczowo-finansowe. Dokumenty te były przyjmowane uchwałami przez Zarząd i Radę Nadzorczą. Zawierały m.in. założenia realizacji planu rzeczowo-finansowego¹⁵, plan marketingowy¹⁶, plan techniczny¹⁷, przedsięwzięcia w zakresie zarządzania Spółką¹⁸, plan finansowy¹⁹, zagrożenia realizacji planu. Po zakończeniu roku obrotowego corocznie opracowywana była analiza zatytułowana „Wykonanie planu rzeczowo-finansowego”. W dokumentach tych odnoszono się do prognoz na dany rok obrotowy.

W Spółce pracował zespół nad stworzeniem planu strategicznego Spółki na lata 2021-2025²⁰. Pierwsze spotkanie zespołu miało miejsce 5 marca 2021 r. Z prac zespołu sporządzane były protokoły.

(akta kontroli str. 600-1229, 1290-1300)

Spółka nie uczestniczyła w pracach dot. strategii domenowej oraz w programach rozwoju produktów, gdyż nie wpłynęła z PGZ żadna korespondencja dotycząca tych zagadnień.

(akta kontroli str.1301)

Spółka dysponowała 27 dokumentami normującymi politykę obszarową GK PGZ²¹. W okresie objętym kontrolą przedmiotem konsultacji było 25 projektów polityk obszarowych²².

¹¹ Dalej odpowiednio: „GK PGZ” lub „PGZ”.

¹² Tj. od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. z uwzględnieniem zaistniałych zdarzeń oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeżeli mają wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.

¹³ Przyjęty przez Zarząd WZU 30 stycznia 2013 r. uchwałą Nr II/172/2013 i Radę Nadzorczą 16 lutego 2013 r. uchwałą Nr 161/III/2013.

¹⁴ Stosownymi uchwałami Zarządu i Rady Nadzorczej.

¹⁵ Wskazywano na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne oraz podstawowe założenia przyjęte przy konstruowaniu planu.

¹⁶ Dokonywano oceny aktualnej sytuacji marketingowej, wskazywano cele i strategie marketingowe, określano budżet marketingowy i określano kontrolę wyników.

¹⁷ Dokonywano opisu produktów i przedsięwzięć, określano poziom technologii i organizacji, określano program produkcji i majątek produkcyjny, wskazywano poziom zapasów materiałów gotowych, materiałów i surowców, produkcji w toku i towarów, oceniano zdolności produkcyjne, plan produkcji, koszty produkcji, wskazywano zarządzanie procesami logistycznymi.

¹⁸ Wskazywano planowane przedsięwzięcia organizacyjne, określano politykę kadrowo-płacową, plan zatrudnienia i plan wynagrodzeń i plan szkoleń. wskazywano działania inwestycyjne i remontowe, określano zadania dla kontroli wewnętrznej i sposób zarządzanie finansami spółki oraz prowadzenia controlingu finansowego.

¹⁹ Formułowane prognozy: rachunku zysku i strat, bilansu, rachunku z przepływów środków pieniężnych, nakładów inwestycyjnych, przewidywane zmiany w strukturze kapitałów własnych, określano podstawowe czynniki ekonomiczne ponadto przeprowadzano analizę wrażliwości zysku.

²⁰ W składzie: Dyrektor ds. Ekonomiczno-Handlowych, Dyrektor ds. Produkcji, Szef Zapewnienia Jakości-Pełnomocnik, ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania, Szef utrzymania infrastruktury, Specjalista ds. BHP-Inspektor Ochrony PPOż., p.o. Kierownika Działu Informatyki, Referent ds. logistyki i zakupów. Zespół w trakcie pierwszego posiedzenia spotkał się z Prezesem.

²¹ Były to: [1] „Polityka dywidendowa w PGZ SA”, [2] „Polityka wynagradzania dla Członków Rad Nadzorczych”, [3] „Wybrane zagadnienia Polityki Rachunkowości”, [4] „Polityka zatrudnienia i wynagradzania Członków Zarządów Spółek z udziałem PGZ”, [5] „Polityka cen transferowych”, [6] „Polityka etyki i antykorupcji”, [7] „Polityka audytu w Grupie PGZ”, [8] „Polityka innowacyjności GK PGZ”, [9] „Polityka Handlu Międzynarodowego Grupy Kapitałowej PGZ”, [10] „Polityka budżetowania Grupy PGZ”, [11] „Polityka zarządzania zakupami w Grupie PGZ”, [12] „Polityka bezpieczeństwa Grupy PGZ”, [13] „Polityka CT/IT Grupy PGZ”, [14] „Polityka inwestycyjna Grupy PGZ”, [15] „Dokumentacja opisująca przyjęte do stosowania zasady rachunkowości Polityka rachunkowości Grupy Kapitałowej PGZ Część II (...)", [16] „Polityka cen transferowych Grupy Kapitałowej PGZ S.A.", [17] „Polityka nadzoru właścicielskiego w Grupie PGZ”, [18] „Polityka współpracy w obszarze Zarządzania Kapitałem Ludzkim w Grupie PGZ”, [19] „Polityka ochrony informacji niejawnych Grupy PGZ”, [20] „Polityka Kontroli Operacyjnej w Grupie PGZ”, [21] „Polityka zawierania umów oraz kształtowania wynagrodzeń członków Zarządów w Grupie PGZ”, [22] „Polityka Informacyjna Grupy PGZ”, [23] „Polityka społecznej odpowiedzialności Grupy PGZ”, [24] „Polityka komunikacji marketingowej”, [25] „Polityka kredytowa w Grupie PGZ”, [26] „Polityka

Skontrolowano sposób wykonywania „Polityki ochrony informacji niejawnych Grupy PGZ”²³, „Polityki budżetowania Grupy PGZ”²⁴, „Polityki bezpieczeństwa Grupy PGZ”²⁵, „Dokumentacji opisującej przyjęte do stosowania zasady rachunkowości Polityka rachunkowości Grupy Kapitałowej PGZ Część II (...)”²⁶. Zapisy ww. Polityk zawierały m.in. normy powszechnie obowiązujących przepisów. Określały zasady realizacji zadań w niektórych obszarach funkcjonowania Spółki, w tym współpracy z PGZ.

Uzyskano opinie 17 liderów komórek organizacyjnych Spółki w zakresie stosowania polityk obszarowych. Dyrektor ds. finansowych wskazała m.in., że „Polityka rachunkowości” jest zgodna z ustawą o rachunkowości. Opiniując „Politykę kredytowania w grupie PGZ”, wskazała, że zgodnie z jej zapisami monitorowany jest stan zadłużenia Spółki oraz raportowany jest ten stan do 25 dnia miesiąca następnego po miesiącu, którego raport dotyczy. Specjalista ds. controlingu wskazał, że w „Polityce Cen Transferowych” „większość obowiązków (...) wynika z właściwych przepisów podatkowych”. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych oceniając „Politykę bezpieczeństwa Grupy PGZ” oraz „Politykę ochrony informacji niejawnych Grupy PGZ” wskazał, że w tych dokumentach „nie sprecyzowano jednoznacznych zadań i obowiązków dla Spółek (...) w związku z powyższym realizacja zadań w wyżej określonych obszarach odbywa się w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, własne polityki, procedury i instrukcje”. Szef Utrzymania Infrastruktury opiniując „Politykę Inwestycyjną Grupy PGZ” wskazał, że Spółka do tej pory nie realizowała inwestycji powyżej kwoty progu istotności, tj. powyżej 15 000 tys. zł. Opiniując „Politykę zarządzania zakupami w grupie PGZ” wskazał, że „Po przeprowadzeniu skonsolidowanego postępowania przez GK PGZ, przedstawiane są Spółce warunki zakupu/zawarcia umowy, które porównywane są z warunkami pozyskanymi przez pracowników Działu GU w ofercie indywidualnej”. W konsekwencji zawarto umowę na usługi telekomunikacyjne GSM na indywidualnie uzyskanych warunkach. P.o. Kierownika Działu Informatyki oceniając „Politykę CT/IT Grupy PGZ” wskazał, że „Od momentu utworzenia „Polityki CT/IT”, Spółka zamówiła jedynie parę komputerów z oferty umowy ramowej, które spełniały oczekiwane wymogi i ich cena była porównywalna z ofertami dostawców zewnętrznych”.

(akta kontroli str. 1340-1490, 1603-1609, 1657)

2. Zarządzanie i działalność gospodarcza

Opis stanu faktycznego

Udział akcjonariuszy w kapitale podstawowym na dzień 6 marca 2021 r. przedstawiał się następująco:

- PGZ - 85%,
- akcjonariusze mniejszościowi - 14,62%;
- Skarb Państwa (nadzór właścicielski Minister Aktywów Państwowych) – 0,38%.

(akta kontroli str. 594)

zarządzania prawami własności intelektualnej w Grupie PGZ”, [27] „Polityka wynagrodzeń dla Członków Rad Nadzorczych w Grupie PGZ”.

²² „Polityka audytu wewnętrznego w Grupie PGZ”, „Polityka rozwiązywania sporów w Grupie PGZ”, „Polityka koordynacji obsługi prawnej w Grupie PGZ” oraz „Polityka tworzenia i monitorowania stopnia realizacji Strategii GK PGZ” były przedmiotem wyłącznie konsultacji.

²³ Zatwierdził Zarząd uchwałą Nr 41/III/2020 z 5 lutego 2020 r.

²⁴ Zatwierdził Zarząd uchwałą Nr 347/III/2019 z 1 października 2019 r.

²⁵ Zatwierdził Zarząd uchwałą Nr 336/III/2019 z 24 września 2019 r.

²⁶ Zatwierdził Zarząd uchwałą Nr 365/III/2019 z 23 października 2019 r.

Spółka nie posiadała udziałów lub akcji w spółkach zależnych²⁷.

(akta kontroli str. 516, 544, 576, 594)

W latach 2018-2020 przepływy finansowe pomiędzy Spółką a PGZ wynosiły odpowiednio w: 2018 r.- 8 487,4 tys. zł; 2019 r.- 8 335,0 tys. zł; i 2020 r.- 26 039,4 tys. zł.

Na ww. kwoty składały się w: 2018 r.: umowy prowizyjne 6 336,0 tys. zł; dywidendy 2 142,0 tys. zł oraz inne tytuły 9,4 tys. zł²⁸; 2019 r.: umowy prowizyjne 3 577,1 tys. zł; dywidendy 4 743,0 tys. zł oraz inne tytuły 14,9 tys. zł; 2020 r.: umowy prowizyjne 1 217,8 tys. zł; dywidendy 24 441,8 tys. zł oraz inne tytuły 379,8 tys. zł.

W 2018 i 2020 r. nie było przepływów finansowych z PGZ do Spółki, natomiast w 2019 r. wyniosły one 795,7 tys. zł i obejmowały zaliczkę na: rzecz NCBiR²⁹ oraz usługę hotelową.

(akta kontroli str. 598, 1491)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały umowy zawarte pomiędzy Spółką a PGZ dot. m.in. usług prowizyjnych i korzystania z logo PGZ.

Pierwsza Umowa prowizyjna, zawarta została 2 maja 2016 r. Jej przedmiotem było m.in. „ustalenie zasad współpracy, której przedmiotem jest promowanie i poszukiwanie podmiotów Zamawiających w ramach prowadzonej działalności przez Spółkę; 2. Ustalenie wzajemnych rozliczeń (...)”. Umowy prowizyjnej nie stosowano dla dwóch rodzajów umów, tj. dla których PGZ została ustanowiona liderem konsorcjum, a które generują przychody dla spółek oraz dla umów wzajemnych pomiędzy spółkami Grupy PGZ, gdzie dostawcą, odbiorcą i płatnikiem były spółki Grupy PGZ. WZU zobowiązana była do wypłacenia PGZ wynagrodzenia w wysokości 5% od każdej sprzedaży/dostawy/wykonania na rzecz zamawiającego³⁰. Na mocy aneksu zawartego 28 października 2016 r. rozszerzono przedmiot³¹ i zakres umowy. Wskazano także, że:

„Przez promowanie i poszukiwanie Zamawiających rozumiane są w szczególności usługi zarządzania i udostępnienie znaku towarowego”.

Usługi zarządzania polegały na: doradztwie strategicznym i operacyjnym; działalności marketingowej, promocyjnej i public relations; nadzorze korporacyjnym oraz standaryzacji usług księgowych.

Korzystanie z udostępnionych przez PGZ znaków towarowych możliwe było na podstawie regulaminu używania znaków towarowych³².

9 listopada 2018 r. Spółka zawarła z PGZ „Umowę prowizyjną i o świadczenie usług wsparcia”. Celem zawarcia Umowy było „zapewnienie synergii pomiędzy należącymi do Grupy PGZ spółkami, w szczególności poprzez koordynację i integrację ich

²⁷ W okresie objętym kontrolą Spółka posiadała 14 udziałów o łącznej wartości 14 000 zł w GENZIN Sp. z o.o. oraz jeden udział o łącznej wartości 100 zł w towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych Polskiego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

²⁸ Refaktury za hotele, opłaty za karty Flota, wynajem samochodu, kalendarze, karty świąteczne, zwrot zaliczki dot. Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (dalej: NCBiR).

²⁹ PGZ przekazało do WZA zaliczkę w wys. 795,6 tys. zł. na podstawie umowy nr DOB-BI08/10/01/2016 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa w ramach konkursu nr 8/206 pt. „Rozwój technologii układów wykonawczych sterowania dla rakiet”. Ze względu na zmiany w projekcie Spółka wykorzystwała tylko częściowo środki zakładane na jego realizację. W 2020 r. nastąpił zwrot niewykorzystanej zaliczki na dotację wraz z odsetkami w wys. 361,6 tys. zł.

³⁰ Zamawiającym był „podmiot spoza Grupy Kapitałowej, którym jest osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna (choćby nie posiadała osobowości prawnej), a także osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, która zawiera umowę ze Spółką na dostawę/usługę/wykonanie określonego dzieła (rzeczy) w ramach działalności prowadzonej przez Spółkę”.

³¹ Poprzez dodanie m.in. pomocy PGZ przy pozyskiwaniu finansowania na zakup części, podzespołów wykorzystywanych przez Spółkę w ramach prowadzonej działalności oraz o przekazywanie pieniędzy na wniesienie wadium w toku postępowań o udzielenie zamówienia „inicjowanych przez Zamawiającego”.

³² Stanowiącego załącznik nr 1 do Umowy.

działań biznesowych oraz zapewnienie spółkom z Grupy PGZ dostępu do zamówień na ich produkty”.

Umowa regulowała sposób m.in.:

- a) wykonywania przez PGZ usług pośrednictwa³³. W ramach usług pośrednictwa PGZ udzieliła Spółce prawa do korzystania ze znaków towarowych;
- b) ustalania prowizji za usługi pośrednictwa, która wynosiła 5% od kwoty przychodów netto Spółki³⁴, płatna, jako opłata kwartalna;
- c) wykonywania przez PGZ usług wsparcia, które zostały określone, jako zlecenie Spółki na rzecz PGZ³⁵. Kwota wynagrodzenia (netto) za te usługi obliczana była na podstawie kwoty stanowiącej sumę kosztów poniesionych przez PGZ w związku ze świadczeniem usług oraz 5% narzutu na tych kosztach, która to kwota miała być rozłożona pomiędzy spółki z Grupy PGZ, na zasadach opisanych w załączniku Nr 5 do Umowy. Koszty pośrednie świadczenia usług wsparcia przypisane były do Spółki proporcjonalnie do udziału przychodów netto Spółki w ogólnej kwocie przychodów netto wszystkich spółek w Grupie PGZ, które korzystają z usług wsparcia. Faktury miały być wystawiane kwartalnie.

Aneks nr 1 z 1 marca 2019 r. do Umowy m.in. rozszerzono listę przychodów operacyjnych Spółki, które nie były uwzględniane przy wyliczaniu kwoty netto za usługi wsparcia i pośrednictwa.

Spółka nie była stroną oddzielnej umowy z PGZ o korzystanie z logo oraz praw do własności intelektualnej i przemysłowej.

Prokurent wyjaśniła, że zawarcie Aneksu nr 1 było wynikiem niejednokrotnie podnoszonych, w trakcie spotkań z zarządem PGZ, kwestii zapisów umowy prowizyjnej.

(akta kontroli str. 1231-1289, 1552)

W związku z zawartymi umowami, w okresie objętym kontrolą, Spółka przełała na konta PGZ kwotę 6 476,63 tys. zł, z tego w: 2018 r.- 4 407,89 zł; 2019 r.- 1 657,99 tys. zł; 2020 r.- 410,75 tys. zł. Przykładowo pomiędzy październikiem a grudniem 2018 r. dotyczyły one: „pośrednictwa”: „monitorowania działalności spółki” poprzez sprawdzenie możliwości wykonywania remontu silników 5D20B-300 i W-6M; wspierania udziału w programie WISŁA; udziału w targach oraz obecności na stoisku targowym finansowanym przez PGZ (w Lublinie i Kijowie); monitorowania realizacji umów/kontraktów pozyskanych za pośrednictwem PGZ. W zakresie „usług wsparcia” były to: czynności towarzyszące delegacji zagranicznej (sporządzenie Raportu Bezpieczeństwa, całodobowy dyżur telefoniczny pracownika Departamentu Bezpieczeństwa, jak i udział pracownika tegoż departamentu w delegacji); spotkanie przygotowujące do udziału w projektach finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Obrony (European Defence Fund) oraz Stałej Współpracy Strukturalnej PESCO (Permanent Structured Cooperation) w Radomiu; spotkanie zarządów spółek w sprawie konsolidacji w obszarze łączności; wydrukowanie artykułu

³³ Wymienionych w załączniku 3B do Umowy tj. inicjowanie współpracy z partnerami handlowymi na rynku polskim i międzynarodowym; analizę dostępnych programów zbrojeniowych; analiza przetargów; określenie kompetencji oraz organizację udziału podmiotów z Grupy PGZ; inicjowanie, organizacja i koordynowanie spotkań dotyczących produktów Grupy PGZ; udział w negocjacjach dotyczących kontraktów i zamówień; zapewnienie udziału w krajowych i zagranicznych przedsięwzięciach wystawienniczych.

³⁴ Szczegółowe zasady ustalania kwartalnej prowizji ustalone były w załączniku nr 5 do umowy.

³⁵ Zakres usług określony został w załączniku Nr 3 pkt. A. i obejmował m.in. działania w zakresie: administracji, w szczególności dotyczącej organizacji spotkań; bezpieczeństwa, w szczególności weryfikacji kontrahentów, przygotowywania raportów bezpieczeństwa; działalności komunikacyjnej i promocyjnej; doradztwa strategicznego; innowacji i nowych technologii; zarządzania projektami; informatyki; zapobiegania zjawiskom korupcyjnym i przestrzegania Kodeksu Etyki Grupy Kapitałowej PGZ S.A.; koordynacji polityki rachunkowości; monitorowania realizacji projektów.

promocyjnego i informacji prasowej; przeprowadzenie zamkniętych szkoleń nt. zasad ustalania i prezentacji podatku odroczonego oraz zasad ustalania i prezentacji rezerw; opracowanie katalogu „Oferta PGZ dla Służb Mundurowych”; organizacja konferencji „Security Forum Szczecin dla Przemysłu, Infrastruktury Krytycznej i Służb Mundurowych”; poinformowanie o przetargu na system antydronowy dla Policji³⁶; Targi Granice w Lublinie (przygotowanie informacji i promowanie produktów na targach. Za ww. działania wynagrodzenie wyniosło 4 407,89 tys. zł. W tym usługi pośrednictwa 4 035,53 tys. zł i usługi wsparcia 372,36 tys. zł. Prokurent spółki wyjaśniła, że Sprawozdania opracowywane były przez PGZ i wpływały, jako załączniki do faktur, następnie poddawane były analizie poprzez weryfikację przez poszczególnych szefów pionów organizacyjnych. W przypadku wątpliwości WZU występowało do PGZ z wnioskiem o stosowne wyjaśnienia.

(akta kontroli str. 1492-1550)

Prokurent wyjaśniła, że wysokość opłaty prowizyjnej „ma pewien wpływ” na koszty, ale nie jest czynnikiem świadczącym o konkurencyjności Spółki. Strategia finansowa polegała na ustalaniu cen wyrobów i usług oferowanych przez Spółkę, które satysfakcjonują potencjalnego klienta i jednocześnie zapewniają Spółce zysk lub realizację założonych celów.

(akta kontroli str. 1553)

W opinii Zarządu Spółki „świadczenia z tytułu umowy prowizyjnej i o świadczenie usług wspólnych były kalkulowane na poziomie rynkowym”. Jednakże stwierdzono, że przed otrzymaniem sprawozdań będących załącznikiem do wystawionych faktur VAT w ramach Umowy prowizyjnej i o świadczenie usług wsparcia, Spółka nie otrzymywała informacji o zakresie działań, które były wykazywane w przesłanych Sprawozdaniach.

(akta kontroli str. 1631)

W jednostkowych sprawozdaniach finansowych³⁷ za jednoroczne okresy między 2018-2020 w notach³⁸ wpisane było, że „Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego przez Spółkę, Polska Grupa Zbrojeniowa S.A. nie uzyskała uprzedniego porozumienia cenowego (APA) z Ministerstwem Finansów, co umożliwiłoby zmianę przyjętego sposobu zaliczania do kosztów uzyskania przychodów kosztów z tytułu w/w Umowy³⁹. Zgodnie z zapisami Umowy prowizyjnej i o świadczenie wsparcia dokumentacja potwierdzająca wykonanie usług przez PGZ znajduje się w wyłącznej jej dyspozycji. Powyższe okoliczności, (...) przemawiają za rozliczeniem podatkowym kosztów i podatku VAT z tytułu w/w Umowy na dotychczasowych zasadach. Stanowisko takie jest podyktowane w głównej mierze minimalizacją ryzyka w obszarze podatkowym”.

(akta kontroli str. 313, 396, 467)

Dyrektor ds. finansowych wyjaśniła, że Spółka nie zalicza opłat z tytułu Umowy prowizyjnej i o świadczenie usług wsparcia, do kosztów uzyskania przychodów i nie rozlicza VAT naliczonego z należnym, ze względu na brak uprzedniego porozumienia cenowego (APA) z Ministerstwem Finansów w zakresie transakcji ze Spółką, co umożliwiłoby zmianę przyjętego sposobu naliczania do kosztów uzyskania przychodów kosztów z tytułu ww. Umowy.

³⁶ Tj. wysłano do Policji zapytanie dot. udziału w postępowaniu.

³⁷ Jednostkowe sprawozdanie finansowe od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.;
Jednostkowe sprawozdanie finansowe od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.;
Jednostkowe sprawozdanie finansowe od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

³⁸ Za 2018 r. i 2019 r. nosiły numer 55, za 2020 r. 56.

³⁹ Tj. Umowy prowizyjnej i o świadczenie wsparcia.

PGZ, jako akcjonariusz większościowy w latach 2018 i 2019 uwzględniała propozycje Zarządu w sprawie podziału dywidendy z zysku netto. W 2020 r., w okresie poprzedzającym zwołanie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy⁴⁰ w sprawie m.in. dywidendy za rok obrotowy 2019, PGZ przesłał wnioski⁴¹ o uzupełnienie porządku obrad o podpunkt o następującej treści „Podjęcie uchwały w sprawie wypłaty dywidendy z utworzonego z podziału zysku lat poprzednich kapitału zapasowego”. Jako uzasadnienie wniosku wskazano „Uzasadnieniem proponowanych zmian jest realizacja prawa majątkowego Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. jako akcjonariusza Spółki do dywidendy określonego w art. 348 Kodeksu spółek handlowych⁴²”. W związku z wnioskiem, Zarząd przesłał do PGZ pisma⁴³ wskazujące, m.in., że „Ewentualne przeznaczenie części kapitału zapasowego na wypłatę dywidendy może spowodować konieczność znacznego ograniczenia możliwości realizacji podjętych zamierzeń inwestycyjnych i prac badawczo-rozwojowych”. Wskazano, że w 2020 r. spółka realizowała zadania objęte Planem Rzeczowo-Finansowym, których szacunkowa wartość na 2020 r. wynosiła 31 500 tys. zł, na tę kwotę składały się inwestycje o wartości 24 500 tys. zł i remonty o wartości ok. 7 000 tys. zł⁴⁴, ponadto zaznaczono, że „z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności i terminy rozliczeń kontraktów z MON (koniec listopada i początek grudnia), co skutkuje wysokim zapotrzebowaniem na środki finansowe w ciągu całego roku w celu zapewnienia realizacji procesu produkcyjnego. W przeciwnym razie Spółka zmuszona byłaby do korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania – kredytów. Zmniejszenie kapitałów negatywnie wpłynęłoby na ocenę zdolności kredytowej Spółki przez banki finansujące”. Zarząd wniosł dwukrotnie o rozważenie pozostawienia całości środków zgromadzonych na kapitale zapasowym. W trakcie ZWZA najpierw głosowany był projekt przedstawiony przez Zarząd spółki⁴⁵ o następującym podziale zysku netto (4 217,36 tys. zł): na cele ustawowe i rozwojowe 2 494,36 zł (całość na kapitał zapasowy), dywidenda na jedną akcję w kwocie 0,28 zł (co stanowiło łącznie 1 260 tys. zł, w tym dywidenda dla PGZ 1 071 tys. zł, dla pozostałych akcjonariuszy 189 tys. zł), na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 463 tys. zł. Na wniosek PGZ, ZWZA podjęło uchwałę o odmiennej treści⁴⁶. Zysk netto za 2019 r. podzielony został w sposób następujący: na kapitał zapasowy 19,36 tys. zł, na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 463 tys. zł, na dywidendę dla akcjonariuszy 3 735 tys. zł (0,83 zł za jedną akcję). Ponadto podjęto uchwałę nr 8 o wypłacie dywidendy z utworzonego z podziału zysku lat poprzednich kapitału zapasowego⁴⁷ w kwocie 25 020 tys. zł, tj. 5,56 zł na jedną akcję⁴⁸. Wobec przyjęcia ww. uchwały grupy właścicieli mniejszościowych wyraziły opinię, m.in. o tym, że PGZ działa na szkodę Spółki, jak i akcjonariuszy mniejszościowych. W związku z wypłatą dywidendy z kapitału zapasowego Prokurent Spółki wyjaśniła, że „po wypłacie dywidendy za 2019 rok wg

⁴⁰ Dalej” ZWZA”

⁴¹ L.dz. PGZ 1131/2020 BNAD 51217.2020/1 z 9 czerwca 2020 r.

⁴² Ustawa z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz. U. z 2020 r., poz. 1526 ze zm., dalej: „ksh”.

⁴³ L.dz. 1652/GP z 18 czerwca 2020 r. i 16/83/DE z 22 czerwca 2020 r.

⁴⁴ Większość z tych zamierzeń, jak napisano, dotyczyła przygotowania infrastruktury oraz dostosowania procesów technologicznych do wdrożenia zobowiązań offsetowych dla programu „Wisła”. Koszt absorpcji offsetu w okresie 2020-2026 został określony na poziomie ok. 100 500 tys. zł.

⁴⁵ Pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą.

⁴⁶ Uchwała Nr 7 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki pod firmą Wojskowe Zakłady Uzbrojenia Spółka Akcyjna z siedzibą w Grudziądzu z 24 lipca 2020 roku w sprawie: podziału zysku netto za rok obrotowy 2019.

⁴⁷ Uchwała Nr 8 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki pod firmą Wojskowe Zakłady Uzbrojenia Spółka Akcyjna z siedzibą w Grudziądzu z 24 lipca 2020 roku w sprawie: wypłaty dywidendy z utworzonego z podziału zysku lat poprzednich kapitału zapasowego.

⁴⁸ Wypłata tej dywidendy nastąpiła w dwóch transzach (I transza w kwocie 12 510 tys. zł w terminie miesiąca od ustalenia prawa do dywidendy, II transza w kwocie 12 510 tys. zł w terminie dwóch miesięcy od ustalenia prawa do dywidendy).

stanu na 31 grudnia 2020 r. kapitał zapasowy wynosił 59 574,63 tys. zł. W związku z powyższym nie nastąpiło naruszenie art. 396 ksh, gdyż pozostały po wypłacie dywidendy kapitał zapasowy jest w przybliżeniu 3,971 razy większy od wymaganego przepisami ksh”.

(akta kontroli str. 230-231, 1302-1339)

Prokurent wyjaśniła, że Zarząd corocznie proponował Radzie Nadzorczej przeznaczenie na dywidendę z zysku netto⁴⁹ 30% wyniku finansowego. Wartość przewidziana na wypłatę dywidendy z kapitału zapasowego skutkowałą zmniejszeniem kapitałów Spółki, ale nie miała decydującego wpływu na rozwój Spółki. Środki finansowe gromadzone na kapitale zapasowym akumulowane są na poczet przyszłych realizacji inwestycji wynikających głównie z prowadzonych negocjacji w zakresie Zestawu Rakietowego Obrony Powietrznej krótkiego zasięgu NAREW oraz w zakresie absorpcji offsetu Zestawu Rakietowego Obrony Powietrznej średniego zasięgu WISŁA. (...) Podała, że na chwilę obecną nie można określić skutków wypłaty dywidendy w kolejnych latach.

(akta kontroli str. 1551)

W okresie objętym kontrolą miało miejsce dziewięć zmian w Zarządzie⁵⁰, z tej liczby jeden przypadek dotyczył czasowego oddelegowania członka Rady Nadzorczej do Zarządu. W dwóch przypadkach członkowie Zarządu złożyli pisemne rezygnacje, z tego w jednym przypadku wskazano, jako przyczynę rezygnacji względy osobiste, w drugim⁵¹ wskazano problemy we współpracy w Zarządzie WZU, tj. „koordynowanie i kierowanie pracami Zarządu o istotnych bieżących sprawach i zagadnieniach związanych z funkcjonowaniem Spółki w sposób uniemożliwiający wspólne prowadzenie przez Zarząd, spraw Spółki”, oraz „brak możliwości ustalenia przez Zarząd zmian regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki”. W jednym przypadku odwołanie nastąpiło w efekcie merytorycznej oceny pracy Członka Zarządu⁵². W przypadku byłej prezes⁵³ w protokole z posiedzenia Rady Nadzorczej⁵⁴ w punkcie 6 dot. zmian w składzie Zarządu Przewodniczący Rady Nadzorczej w części dot. odwołania prezes, zostało zapisane, że Rada nie dysponowała merytorycznym uzasadnieniem dla przedstawionego wniosku⁵⁵. W związku z dokonanymi tego dnia zmianami w zarządzie⁵⁶ przedstawiciele pracowników wskazali na możliwe zagrożenie dla Spółki związane ze zmianami w Zarządzie w kontekście posiadanej przez Spółkę koncesji oraz świadectwa bezpieczeństwa przemysłowego.

(akta kontroli str. 1554-1570)

W okresie objętym kontrolą miał miejsce jeden przypadek, gdy członek zarządu WZU był jednocześnie członkiem zarządu innych spółek prawa handlowego⁵⁷. Rada Nadzorcza nie wyraziła zgody⁵⁸ na pełnienie tych funkcji⁵⁹.

⁴⁹ Zgodnie z Polityką dywidendową.

⁵⁰ Pięć powołań i cztery rezygnacje/odwołania.

⁵¹ Rezygnacja złożona 13 marca 2019 r.

⁵² Protokół Nr 098/IV/2018 z posiedzenia Rady Nadzorczej Wojskowych Zakładów Uzbrojenia S.A. w dniu 18 maja 2018 oraz 29 maja 2018 roku (pkt 6).

⁵³ 29 maja 2018 r.

⁵⁴ Protokół Nr 098/IV/2018 z posiedzenia Rady Nadzorczej Wojskowych Zakładów Uzbrojenia S.A. w dniu 18 maja 2018 oraz 29 maja 2018 roku.

⁵⁵ Przedstawiciele pracowników w Radzie Nadzorczej stwierdzili, że „Rada nie wykazywała zastrzeżeń i niniejszy wniosek stanowi bardzo duże zaskoczenie. Odpowiadając na pytanie przedstawicieli pracowników Przewodniczący Rady wyjaśnił, że nie posiada żadnej pisemnej rekomendacji PGZ S.A. w sprawie możliwego odwołania”.

⁵⁶ Odwołano dwoje członków zarządu.

⁵⁷ Były to „PROECO ONE” sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku oraz „Agencja Ochrony GAMAST” sp. z o.o. z siedzibą w Straszynie.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą miał miejsce jeden przypadek, gdy członek Zarządu Spółki⁶⁰ był jednocześnie pracownikiem PGZ oraz pracownikiem samorządowym (w trakcie urlopu bezpłatnego). W dniu powołania złożył wniosek do Rady Nadzorczej o akceptację jego zatrudnienia⁶¹.

(akta kontroli str. 1554, 1571, 1610-1625)

W okresie objętym kontrolą Spółka nie brała udziału w Planach Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych⁶². Prokurent wyjaśniła, że do Spółki nie wpłynęły dokumenty dotyczące takiego Planu, które były opracowywane przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Informacje dotyczące Planu modernizacji pozyskiwane były z dostępnych oficjalnych źródeł⁶³. Spółka nie posiadała informacji od zamawiających o ujęciu danego postępowania/zadania/projektu w Planie modernizacji. W okresie objętym kontrolą Spółka brała udział w czterech przetargach na zamówienie dla Sił Zbrojnych RP, z czego wygrała dwa.

(akta kontroli str. 1572-1573, 1587)

W latach 2018-2020 Spółka realizowała wszystkie (podpisane) zawarte umowy.

(akta kontroli str. 1574-1586, 1636)

W okresie objętym kontrolą Spółka nie była dokapitalizowana, nie korzystała z umów pożyczek, nie korzystała z umów poręczenia kredytów. Przychody ze sprzedaży (i zrównane z nimi, ogółem): 2018 r.- 82 696,6 tys. zł; 2019 r.- 93 253,2 tys. zł; 2020 r.- 110 907,6 tys. zł. Przychody ze sprzedaży (segment militarny): 2018 r.- 58 059,5 tys. zł; 2019 r.- 80 927,3 tys. zł; 2020 r.- 81 535,5 tys. zł. Przychody ze sprzedaży (segment pozamilitarny): 2018 r.- 4 491,8 tys. zł; 2019 r.- 4 445,1 tys. zł; 2020 r.- 1 932,3 tys. zł. Przychody z eksportu: 2018 r.- 10 554 tys. zł; 2019 r.- 2 795,8 tys. zł; 2020 r.- 20 482,8 tys. zł. Przychody z Planu Modernizacji Gospodarki: 2018 r.- 6 670,0 tys. zł; 2019 r.- 2 524,3 tys. zł; 2020 r.- 2 502 tys. zł.

Spółka nie wykonała planu finansowego na 2020 r. w zakresie przychodów ze sprzedaży (i zrównanych z nimi), który zakładał osiągnięcie 116 134 tys. zł przychodów. Prokurent wyjaśniła, że spowodowane to było przede wszystkim niższą niż planowano sprzedażą zrealizowaną przez Sanatorium Uzdrowskie Wiarus⁶⁴ oraz przesunięcie terminu odbioru prac dotyczących jednego z etapów kontraktu zagranicznego⁶⁵, ze względu na epidemię COVID-19.

⁵⁸ Uchwała Nr 281/IV/2016 z 22 września 2016 r.

⁵⁹ Wg. kwartalnych informacji o Spółce, przestał pełnić funkcje we władzach tych spółek.

⁶⁰ Delegowany przez Radę Nadzorczą do czasowego wykonywania funkcji Prezesa Spółki w okresie 29 maja 2018 r. do 19 czerwca 2018 r.

⁶¹ Zgodę Rady Nadzorczej uzyskał.

⁶² Dalej: „Plan modernizacji”.

⁶³ Między innymi takimi jak:

1. Konferencje organizowane przez Ministerstwo Obrony Narodowej (lub pod patronatem) dotyczące modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP:
 - a. coroczna konferencja Dni Przemysłu organizowana w Centrum Konferencyjnym MON;
 - a. coroczne konferencje organizowane w ramach Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego na terenie targów w Kielcach;
2. Udział w konsorcjach zawiązanych w celu pozyskania nowego typu uzbrojenia dla SZ RP:
 - a. Konsorcjum PGZ-WISŁA;
 - b. Konsorcjum PGZ-NAREW;
 - c. Współpraca z Konsorcjum PGZ-Orlik;
 - d. Konsorcjum PGZ-Homar (rozwiązane);
 - e. Konsorcjum PGZ-UWSR (Projekt NCBiR Urządzenia Wykonawcze Sterowania dla Rakiet).
3. Oficjalny portal Internetowy Ministerstwa Obrony Narodowej.

⁶⁴ Oddział zamiejscowy Spółki.

⁶⁵ Nr FA 8240-19-9-0003.

Prokurent wyjaśniła, że w 2019 r. przychody ze sprzedaży eksportowej wynosiły mniej niż 10% sprzedaży ogółem, gdyż wynikało to ze specyfiki zawartego kontraktu i terminów jego rozliczenia.

(akta kontroli str. 1133, 1588-1590)

Spółka nie zawierała umów pożyczek, poręczeń kredytów. W okresie objętym kontrolą WZU korzystała z czterech zaliczek:

- a) otrzymana w lipcu 2019 r. od PGZ ze środków NCBiR w wysokości 795,6 tys. zł. Wartość nierozliczona na dzień 31 grudnia 2019 r. 437,0 tys. zł. Zaliczka została w całości rozliczona w sierpniu 2020 r.;
- b) otrzymane w grudniu 2019 r. i maju 2020 r. w wysokości odpowiednio 5 890,7 tys. zł i 8 195,7 tys. zł od Wojskowych Zakładów Lotniczych nr 2 S.A. w Bydgoszczy⁶⁶. Obie zaliczki dotyczyły jednego kontraktu i nie były rozliczane w okresie objętym kontrolą;
- c) otrzymana w grudniu 2020 r. w wysokości 5 000 tys. zł od Inspektoratu Uzbrojenia. Wartość nierozliczona na dzień 31 grudnia 2020 r. w wysokości 5 000 tys. zł. Rozliczenie nastąpi po realizacji II etapu umowy, tj. zgodnie z harmonogramem umowy do dnia 30 września 2022 r.

Zaliczka od PGZ ulokowana była na krótkotrwałych lokatach bankowych. Uzyskane odsetki w wysokości 4,0 tys. zł zostały przekazane na rachunek udzielającego⁶⁷. Pozostałe zaliczki umieszczone były na wyodrębnionych i zablokowanych rachunkach pomocniczych. Uzyskane odsetki lub poniesione koszty stanowiły przychód/koszt WZU⁶⁸.

(akta kontroli str. 1590, 1658)

W okresie objętym kontrolą Spółka uczestniczyła w wydarzeniach wystawienniczych:

- w USA w czterech, z tego w: 2018 r. – w trzech i 2019 r. – w jednej;
- na Ukrainie w jednej w 2018 r.;
- w kraju w sześciu, z tego w: 2018 r. – w dwóch, 2019 r.- w trzech i 2020 r.- w jednej.

W związku z obostrzeniami związanymi z COVID-19 WZU nie uczestniczyły w 2020 r. w targach na rynku międzynarodowym.

(akta kontroli str. 1591-1594)

W okresie objętym kontrolą w segmencie militarnym i eksportowym dominowały usługi związane z remontami, naprawami, modyfikacjami i modernizacjami sprzętu wojskowego. W segmencie pozamilitarnym dominowały usługi związane z prowadzeniem Sanatorium Uzdrowskiego „Wiarus”. Dynamika przychodów ze sprzedaży produktów/usług sektorów militarnego i pozamilitarnego przedstawiała się następująco:

- sektor militarny: 2018 r.- 58 060 tys. zł; 2019 r. – 80 927 tys. zł; 2020 – 81 536 tys. zł. Dynamika przychodów ze sprzedaży sektora militarnego: 2019 - 1,39; 2020 – 1,01;

⁶⁶ Dalej: „WZL nr 2”.

⁶⁷ Zgodnie z § 13 umowy Nr DOB-BI08/10/01/2016 z 27 grudnia 2016 r.

⁶⁸ Prokurent wyjaśniła, że WZU nie zwracały odsetek od zaliczki udzielonej przez Skarb Państwa – Inspektorat Uzbrojenia, ponieważ nie rozliczały jeszcze uzyskanej zaliczki. Zgodnie z § 12 zwrot uzyskanych odsetek bankowych z tytułu przechowywania otrzymanej od Zamawiającego zaliczki nastąpi w terminie 14 dni od wystawienia ostatniej faktury rozliczającej kwoty uzyskanej zaliczki. WZU również nie rozliczały do tej pory zaliczek otrzymanych od WZL nr 2. Ponadto Umowa nie przewidywała zwrotu uzyskanych odsetek bankowych.

- sektor pozamilitarny: 2018 r. – 4 434 tys. zł; 2019 r. – 4 373 tys. zł; 2020 r. – 1 883 tys. zł. Dynamika ze sprzedaży sektora pozamilitarnego 2019 r. – 0,99; 2020 r. – 0,43;

- sektor eksportowy: 2018 r. – 10 554 tys. zł; 2019 r. – 2 796 tys. zł; 2020 r. – 20 483 tys. zł. Dynamika przychodów ze sprzedaży sektora eksportowego: 2019 r. – 0,26; 2020 r. – 7,33.

Udział sprzedaży i usług segmentu militarnego w łącznych przychodach ze sprzedaży oraz dynamika zmian w okresie objętym kontrolą przedstawiała się następująco: przychody ze sprzedaży (netto) wyniosły w: 2018 r. - 79 718 tys. zł; 2019 r. - 90 620 tys. zł; 2020 r. – 106 404 tys. zł. Wartość sprzedaży netto dla segmentu militarnego⁶⁹ wyliczono w: 2018 r. na 68 614 tys. zł; 2019 r. – 83 723 tys. zł; 2020 r. – 102 019 tys. zł. Udział wartości sprzedaży dla segmentu militarnego w całej wartości sprzedaży wynosił odpowiednio: 2018 r. 86%; 2019 r.- 92%; 2020 r.- 96%. Dynamika zmian wartości sprzedaży dla segmentu militarnego w latach 2019-2020 ukształtowała się na poziomie 1,22 .

Kraj, do którego wartość eksportu miała największą wartość stanowiły USA⁷⁰. Segment militarny wyniósł w: 2018 r. - 9 733,9 tys. zł, 2020 r.- 17 464,7 tys. zł. Dla porównania dla pozostałych krajów liczby przedstawiały się następująco: 2018 r.- 820,1 tys. zł; 2019 r.-2 795,8 tys. zł; 2020 r.- 3 018,1 tys. zł. Segment pozamilitarny w przypadku USA wyniósł w: 2018 r.- 9 733,9 tys. zł; 2020 r. 17 464,7 tys. zł, a w przypadku pozostałych krajów w: 2018 r.- 820,1 tys. zł; 2019 r.- 2 795,8 tys. zł; 2020 r.- 3 018,1 tys. zł. Najważniejszy kontrakt zawarty był z podmiotem mającym siedzibę w USA. Umowę na łączną wartość 7 337,89 tys. USD podpisano 26 czerwca 2019 r.⁷¹. Pozostaje ona w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 1595-1597)

Spółka nie posiadała przygotowanych wariantów takiego przeorientowania profilu działalności, aby w dłuższym okresie czasu nie pogorszyć sytuacji finansowej (rentowności) wskutek spadku przychodów. Prokurent wyjaśniła, że istotnym elementem przy tworzeniu planów wieloletnich będą efekty negocjacji w zakresie Zestawu Rakietowego Obrony Powietrznej krótkiego zasięgu NAREW oraz w zakresie absorpcji offsetu Zestawu Rakietowego Obrony Powietrznej średniego zasięgu WISŁA. Związane były one z pozyskaniem nowych kompetencji oraz perspektyw rozwoju Spółki. Ponadto wskazała, że Spółka przygotowana jest do rozbudowy i unowocześnienia już posiadanej infrastruktury, celem dostosowania do współczesnych wymagań stawianych przez dynamicznie rozwijający się rynek sprzętu wojskowego.

(akta kontroli str. 1654)

W latach 2018-2020 Spółka nie zawarła umów eksportowych, które zostałyby zaniechane (pomimo zawartej umowy). Spółka nie płaciła żadnych kar z tytułu zawartych w latach 2018-2020 umów/kontraktów eksportowych. Wszystkie podpisane w tym okresie umowy oraz zamówienia eksportowe zostały wykonane.

(akta kontroli str. 1598-1602)

W okresie objętym kontrolą WZU osiągnęły następujące wskaźniki ekonomiczne:

- koszty ogółem wzrosły z: 78 857,1 tys. zł (w 2018 r.); przez 89 409,5 tys. zł (2019 r.); do 98 461,1 tys. zł (2020 r.);

⁶⁹ Kraj i eksport.

⁷⁰ Przedmiotem kontraktu był remont i modernizacja sprzętu wojskowego.

⁷¹ Aneksy z 20 lipca 2020 r. i 29 września 2020 r.

- zobowiązania ogółem wzrosły z: 18 032,2; tys. zł (w 2018 r.); przez 29 906,1 tys. zł; (2019 r.) - do 42 003,7 tys. zł (2020 r.);
- zysk ze sprzedaży wzrósł z: 5 793,4; tys. zł (w 2018 r.), przez 8 965,4 tys. zł (2019 r.); do 21 167,4 tys. zł (2020 r.);
- zysk z działalności operacyjnej wzrósł z: 6 208,3 tys. zł (w 2018 r.); przez 5 379,3 tys. zł (2019 r.); 2020 r.- 18 327,8 tys. zł;
- zysk (brutto) wzrósł z: 8 177,0 tys. zł (w 2018 r.); przez 6 796,9 tys. zł (2019 r.); do 18 429,8 tys. zł (2020 r.);
- zysk (netto) wzrósł z: 5 582,8 tys. zł (w 2018 r.); przez 4 217, 4 tys. zł (2019 r.) 14 622,8 tys. zł (2020 r.);
- wskaźnik zadłużenia aktywów utrzymywany był na podobnym poziomie i wyniósł w: 2018 r.- 0,2; 2019 r.- 0,3; 2020 r.- 0,3;
- wskaźnik płynności bieżącej spadł z: 8,2 (w 2018 r.); przez 5,4 (2019 r.); do 3,5 (2020 r.);
- wskaźnik płynności bieżącej wg. systemu SAP spadł z 6,2 (w 2018 r.); przez 4,0 (2019 r.) do 3,0 (2020 r.);
- zatrudnienie (ogółem) nieznacznie wzrosło z: 450,9 (w 2018 r.); przez 453,4 (2019 r.) do 461,9 (2020 r.);
- wynagrodzenie (ogółem) wzrosło z: 5 733,47 zł (w 2018 r.); przez 6 231,37 zł (2019 r.); do 6 658,64 zł (2020 r.);
- produktywność zatrudnienia w Spółce wzrosła z: 183 tys. zł (w 2018 r.); przez 206 tys. zł (2019 r.); do 240 tys. zł (2020 r.);
- dynamika produktywności zatrudnienia wzrosła z: 11,17% (w 2018 r.)⁷²; przez 12,57% (2019 r.); do 16,50% (2020 r.);
- dynamika przeciętnego wynagrodzenia wzrosła z: 2,5% (w 2018 r.); przez 8,7% (2019 r.); do 6,9% (2020 r.).

W okresie objętym kontrolą Spółka nie poniosła straty ani nie uzyskała ujemnego wyniku EBITDA.

(akta kontroli str. 1626-1629)

Zarząd na bieżąco weryfikował potrzeby i zatrudniał pracowników, w tym na stanowiskach zagrożonych luką pokoleniową. W obecnej chwili Zarząd nie widział zagrożenia dla sytuacji ekonomicznej Spółki z powodu luki pokoleniowej.

(akta kontroli str. 1630)

W okresie objętym kontrolą Spółka realizowała 39 projektów B+R, z tego w: 2018 r.- dziewięć; 2019 r. i 2020 r. po 15. W tym finansowanych przez:

- a) MON - 13, z tego w: 2018 r.- jeden; 2019 r.- cztery; 2020 r.- osiem;
- b) NCBiR - cztery, z tego w: 2018 r. i 2019 r.- po dwa;
- c) ze środków własnych – 18, z tego w: 2018 r.- sześć; 2019 r.- siedem; 2020 r.- pięć.

⁷² Dane za 2017 r. do wyliczenia dynamiki za 2018 r.: przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi 91 045 520,22 zł; przeciętne zatrudnienie: 441,1; przeciętne wynagrodzenia: 5 595,61 zł; produktywność zatrudnienia: 206 tys. zł.

Spółka nie wykonywała prac B+R finansowanych ze środków zagranicznych. Przychody ze sprzedaży wyrobów nowych lub ulepszonych wynosiły w: 2018 r.- 1 509,6 tys. zł; 2019 r.- 2 000,8 tys. zł; 2020 r.- 804,7 tys. zł. Przychody ze sprzedaży wyrobów nowych i ulepszonych na eksport wynosiła w: 2018 r.- 652,5 tys. zł; 2019 r.- 1 544,1 tys. zł; 2020 r.- 402,2 tys. zł.

Nakłady na działalność innowacyjną (ogółem) wynosiły w: 2018 r.- 7 865,4 tys. zł; 2019 r.- 4 165,0 tys. zł; 2020 r.- 6 557,9 tys. zł. Nakłady na działalność B+R wyniosły w: 2018 r. - 7 865,4 tys. zł; 2019 r.- 4 165,0 tys. zł; 2020 r.- 6 557,9 tys. zł. Z nakładów ogółem środki własne wyniosły w: 2018 r.- 7 865,4 tys. zł; 2019 r.- 3 974,5 tys. zł; 2020 r.- 6 490,4 tys. zł. Jedynym źródłem środków obcych na działalność B+R był NCBiR. Prokurent wyjaśniła, że skala wydatków na prace B+R uzależniona była od bieżących zamówień klientów.

Najważniejsze prace B+R dotyczyły opracowania:

- a) wbudowanego Symulatora Bezzałogowego Statku Powietrznego (BSP) w Naziemnej Stacji Kontroli (NSK) ORLIK-77-88/2019/0019;
- b) kompleksowego Symulatora Systemu Bezzałogowego Statku Powietrznego (FMS) ORLIK-77-88/2019/0020;
- c) modelu przewodowego systemu rejestracji drgań i przechyłu do STZ dla systemu WISŁA-77-80/2020/0026;
- d) modelu ramy do transportu rakiet do pojazdu STZ dla systemu WISŁA-77-80/2020/0027;
- e) modelu Mobilnego Zestawu Maskującego do pojazdu STZ dla systemu WISŁA-77-80/2020/0028;
- f) modyfikacji urządzenia K1 do przeciwlotniczego zestawu raketowego⁷³ S 200C WEGA w zakresie m.in. ogrzewanie elektryczne przedziałów KA-10; wymiana złącz zasilania na 3x400V 50 Hz, zasilaczy kolumny antenowej K1-77-80/2020/0029;
- g) modyfikacji urządzenia K2 do przr S 200C WEGA w zakresie m.in. ogrzewania elektrycznego, systemu wentylacji i klimatyzacji, wymiana złącz zasilania na 3x400V 50 Hz, modyfikacja szafy KB21, zasilania awaryjnego konsoli KD21-77-80/2020/0030;
- h) modyfikacji naczepy 828 urządzenia K2 do przr S 200C WEGA: modyfikacja poszycia wewnętrznego i modyfikacja wnętrza naczepy 77-80/2020/0031;
- i) modyfikacji urządzenia K3 do przr S 200CWEGA, modyfikacja złączy 50 Hz, modyfikacja zasilaczy 77-80/2020/0032;
- j) modyfikacja wieży kontrolnej 9W914 – 77-80/2019/0013.

Wszystkie wskazane prace B+R realizowane były w związku z zamówieniami złożonymi przez WZL nr 2, Inspektorat Uzbrojenia i 12. Wojskowy Oddział Gospodarczy w Toruniu. Źródła finansowania tych prac, to kwoty pochodzące z MON i środki własne⁷⁴. Spółka nie posiada informacji o ew. powiązaniu zamówienia z Planem Modernizacji Technicznej.

(akta kontroli str. 1632-1635, 1656)

W latach 2018–2020 WZU nie było wyrobów i usług przedstawionych przez Spółkę do odbioru, które nie zostały ostatecznie odebrane z powodu niespełnienia wymagań zamawiającego. Szef Zapewnienia Jakości wyjaśnił, że proces

⁷³ Dalej: „prz”.

⁷⁴ Dyrektor Ośrodka Badawczo-Rozwojowego wyjaśnił, że realizacja prac B+R na podstawie umów z MON do czasu wystawienia dokumentów finansowych wykonywana była ze środków własnych WZU. W zakresie realizacji umowy podwykonawczej z WZL nr 2, to WZU otrzymały zaliczkę na częściową realizację prac.

nadzorowania realizacji usług na rzecz Sił Zbrojnych regulowany był klauzulą jakościową zawartą w umowach. Proces nadzorowania jakości realizowany był przez Rejonowe Przedstawicielstwo Wojskowe⁷⁵. Przedstawicielstwo nadzorowało realizację umów, zgodnie z planem nadzorowania, dla tej czynności otrzymuje od WZA: prawo dostępu do obiektów, gdzie są wykonywane czynności wynikające z zawartej umowy, dostęp do informacji dotyczących spełniania wymagań zawartych w umowie, możliwość oceny zgodności działań WZU z AQAP 2110-2016 i jego dostawców, możliwość weryfikacji zgodności z wymaganiami zawartymi w umowie, każdą inną niezbędną dokumentację. W WZU za organizację współpracy z Rejonowym Przedstawicielstwem Wojskowym odpowiadał Szef Zapewnienia Jakości-Pełnomocnik ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Wewnętrzny system zapewnienia jakości był wieloetapowy, z obowiązkiem dokumentowania poszczególnych faz realizacji przedmiotu umowy. Po zakończeniu procesu realizacji umowy, zgłaszano go do odbioru wewnętrznego dokonywanego przez Dział Kontroli Jakości. Spełnienie wymagań technicznych było dokumentowane w protokołach badań kompleksowych. Po dokonaniu wewnętrznego odbioru Szef Zapewnienia Jakości zgłaszał nadzorowany wyrób do odbioru wojskowego, dokonywanego przez Rejonowe Przedstawicielstwo Wojskowe. Ten odbiór dokumentowany był kolejnym protokołem. Ostatnim etapem był odbiór dokonywany przez upoważnionych przedstawicieli jednostki wojskowej (użytkownika).

(akta kontroli str. 1637-1641, 1643)

Na 31 grudnia 2020 r. Spółka nie prowadziła i nie uczestniczyła w sporach sądowych, jak i pozasądowych, dotyczących zawartych umów, w tym sporów dotyczących zapłaty kar umownych. Spółka w latach 2018-2020 nie zapłaciła kar umownych z tytułu nieprawidłowej jakości dostarczonych towarów i usług.

(akta kontroli str. 1644, 1655)

W badanym okresie Spółka nie prowadziła inwestycji, na które w danym roku wydano, co najmniej 50% sumy poniesionych kosztów (rozliczonych kosztów inwestycji). Zadań o charakterze odtworzeniowym spółka realizowała odpowiednio w: 2018 r.- 20; 2019 r.- 31; 2020 r.- 38. Zadań o charakterze modernizacyjnym: w 2018 r.- pięć; 2019 r.- 11; 2020 r.- 20. Zadań o charakterze rozwojowym: w 2018 r.- 11; 2019 r.- 15; 2020 r.- 13. Poddano kontroli zaplanowanie, wykonanie i zapłacenie po jednym zadaniu inwestycyjnym w danym roku. Kontroli poddano zakupy: w 2018 r. skanera RTG, w 2019 r. stołów przemysłowych oraz w 2020 r., kalibratora wielofunkcyjnego. Skontrolowane inwestycje znajdowały się w stosownych planach rzeczowo-finansowych, sporządzone były protokoły przyjęcia urządzenia, wyposażenia i wartości niematerialnych i prawnych, a faktury zostały zapłacone.

(akta kontroli str. 868, 1017, 1113, 1645-1652)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

⁷⁵ Wchodzące w skład Wojskowego Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji, zgodnie z wymogami publikacji standardyzacyjnych NATO: AQAP 2110:2016 albo AQAP2131.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Bydgoszcz, 1 lipca 2021 r.

Kontroler
(-) Jacek Kalas
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki